

Konwencja berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk

Ochrona różnorodności biologicznej – jak funkcjonuje Konwencja Berneńska

Przed ponad trzydziestu laty powstał innowacyjny akt prawny, którego celem była ochrona dzikiej flory i fauny w Europie. Z inicjatywy Rady Europy sporządzono i podpisano Konwencję o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (1979), zwaną także Konwencją Berneńską. Był to pierwszy międzynarodowy traktat mający na celu nie tylko ochronę gatunków i ich siedlisk, ale także zbliżenie krajów w kwestii podejmowania decyzji dotyczących działań na rzecz ochrony przyrody.

Gwałtowny spadek liczebności ryb, rozległe zanieczyszczenia gleby, szkody powodzienne powodujące ogromne straty finansowe oraz ginąca przyroda są smutnymi konsekwencjami zaniedbywania działań w kierunku zachowania różnorodności biologicznej. Degradacja ekosystemów często jest już nieodwracalna, a gatunki, które żyły na ich terenie, giną bezpowrotnie.

Różnorodność biologiczna ma podstawowe znaczenie z punktu widzenia prawa ludzi do zdrowego, zrównoważonego środowiska naturalnego. Ma też ona swoje odbicie w jakości dostarczanych towarów i usług. Żyźne gleby i zapewnienie owadom korzystnych warunków do zapylania roślin pozwala otrzymać produkty żywnościowe o wysokiej wartości. Różnorodność biologiczna środowiska pozwala człowiekowi cieszyć się dobrym zdrowiem dzięki czystemu powietrzu i wolnemu od zanieczyszczeń pożywieniu. Wpływa też pozytywnie na jakość naszego odpoczynku, niesie ze sobą korzyści dla zdrowia duchowego człowieka oraz stanowi impuls dla rozwoju turystyki.

Utrata różnorodności biologicznej ma wpływ na dobrobyt Europy z ekonomicznego, społecznego i środowiskowego punktu widzenia. Wartość towarów i usług opartych na korzystaniu z ekosystemów na całym świecie ocenia się 33 tryliony euro rocznie. Jest to suma ponad dwukrotnie przewyższająca wartość produkcji, będącej wyłącznie dziełem człowieka. Im większa utrata różnorodności biologicznej, tym większe niebezpieczeństwo dla usług zależnych od prawidłowego działania ekosystemów.

Zaangażowanie polityczne jest kluczowe dla wsparcia efektywnych metod zarządzania bioróżnorodnością w obliczu zmian demograficznych i klimatycznych. Konwencja Berneńska stanowi skuteczne narzędzie umożliwiające ochronę różnorodności biologicznej w Europie. Jest to platforma, która daje wiele możliwości w zakresie określania strategii międzynarodowych oraz współpracy transgranicznej i transgranicznych programów ekologicznych. Konwencja umożliwia poszczególnym krajom udoskonalanie tradycyjnych metod ochrony przyrody i porusza nowe kwestie, takie jak zmiany klimatyczne, gatunki inwazyjne i sieci ekologiczne, często nawet zanim staną się one przedmiotem ogólnej debaty. Oznacza to, że istnieje sposób monitorowania działań podejmowanych przez poszczególne państwa na rzecz zachowania różnorodności biologicznej, a raporty i dokumentacje będą udostępniane opinii publicznej. Pracy tej sprzyjają aktywne kontakty ze środowiskami naukowymi i lokalnymi społecznościami.

Konwencję podpisało czterdzieści dziewięć państw i Unia Europejska (wówczas jako Wspólnota Europejska), zobowiązując się do promowania rozwiązań mających na celu ochronę przyrody na szczeblu krajowym, uwzględniania wpływu planowania i wdrażania nowych inwestycji na środowisko naturalne, prowadzenia działań edukacyjnych i rozpowszechniania informacji na temat ochrony przyrody oraz koordynowania badań naukowych. Niezbędna jest również poprawa dostępu do informacji. Pomimo, że wielu mieszkańców Europy jest zafascynowanych naturą, konieczne jest przełożenie ich zainteresowania na skuteczne działania na szczeblu politycznym.

Podjęcie działań mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej jest dziś ważniejsze niż kiedykolwiek. Więcej informacji na temat prac Konwencji Berneńskiej znajdziecie państwo na stronie www.coe.int/BernConvention

Osoby kontaktowe:

Konwencja Berneńska: Ivana d'Alessandro,
Sekretarz Konwencji Berneńskiej, Grupa Rady Europy ds. Różnorodności Biologicznej
Tel. + 33 (0) 3 90 21 51 51, Ivana.Dalessandro@coe.int

Biuro prasowe: Giuseppe Zaffuto
Tel. +33 (0) 3 90 21 56 04 , tel. kom. +33 (0) 6 86 32 10 24, Giuseppe.Zaffuto@coe.int